

Більшість поверхневих водойм Європи забруднені хімікатами – дослідження

Понад 60% водойм у Європі є забрудненими хімікатами. Дослідники виявили забруднення хімічними речовинами у більшості поверхневих водойм Європи. Результати показують реальну картину стану довкілля.

Про це сказано у звіті Європейської комісії, передає видання INDEPENDENT.

Фахівці кажуть, що лише 39,5% поверхневих вод, включно з річками та озерами, досягли задовільної якості води. Результати хімічного стану водойм також не втішні, бо лише 27% відповідають необхідним стандартам.

Експерти припускають, що такі результати спричинені посухами та зміною клімату. У звіті Європейської комісії сказано, що спостерігається часткове покращення стану водних рослин в озерах, але це не рятує загальну критичну ситуацію.

Натомість ситуація краща з підземними водними об'єктами Європи, де 86% водойм не мають хімічного забруднення. Хоча за даними дослідників, у Європі сільські господарства використовують нітрати, тим самим забруднюють підземні води.

«Ситуація з водою у ЄС в поганому стані. Ми так довго сприймали воду як належне. І я думаю, що зараз настав час для зміни цього мислення.» – сказала європейська комісарка з навколишнього середовища Джессіка Розваль.

Вирішення цієї проблеми буде політичним викликом, бо воно передбачає боротьбу з впливом сільського господарства на водопостачання через зрошення та забруднення хімікатами ґрунту, що вимиваються з полів.

Фермери в Європі неодноразово демонстрували свій вплив, проводячи протести, часом насильницькі, проти норм поводження з хімікатами, що призвело до обмеження дії деяких правил Європейським союзом.

Комісія заявила, що для боротьби з нітратами потрібні більш радикальні дії, але ухвалити їх може бути важко.

Очікується, що європейські країни не зможуть навести лад з водоймами до 2027 року, але їхня бездіяльність може призвести до судового позову. Європейська комісія звинуватила Нідерланди у забрудненні водойм азотом, тому їхню справу передали до суду.

ЄС наступного року може виділити більше коштів зі свого бюджету на очищення водойм, але ці вимоги конкуруватимуть з намаганням ЄС збільшити витрати на оборону та промисловість.

Джерело: INDEPENDENT

Учені, можливо, з'ясували, як врятувати бджіл від вимирання, яке триває вже багато років

Міжнародна група вчених розробила унікальний харчовий продукт для медоносних бджіл. Ця інновація може стати ключовим рішенням у боротьбі з масовим скороченням популяцій цих комах, яке загрожує глобальній продовольчій безпеці та біорізноманіттю.

Чи врятує «суперфуд» медоносних бджіл від вимирання?

Популяції медоносних бджіл у всьому світі стрімко скорочуються через цілу низку факторів, серед яких зміни клімату, руйнування середовищ існування, інтенсифікація сільськогосподарства та поширення хвороб. Ця проблема становить серйозну загрозу, оскільки бджоли відіграють ключову роль у запиленні сільськогосподарських культур. Без них під загрозою опиниться виробництво багатьох фруктів, овочів та горіхів, пише 24 Канал з посиланням на Nature.

Щоб вирішити цю проблему, вчені під керівництвом Оксфордського університету у співпраці з кількома науковими установами створили інноваційну харчову добавку, яку вже охрестили «суперфудом» для бджіл. В основі розробки лежить генно-інженерний штам дріжджів *Yarrowia lipolytica*. Дослідникам вдалося модифікувати ці дріжджі таким чином, щоб вони виробляли точну суміш із шести ключових стеролів – особливих жироподібних сполук, які є життєво необхідними для розвитку та розмноження бджіл.

Головна проблема полягає в тому, що природним джерелом цих стеролів є квітковий пилок, доступ до якого стає все більш обмеженим через зміни в агроландшафтах. Наявні комерційні заміники пилку, які бджоларі використовують для підгодовлі, не містять цих важливих сполук, що робить їх неповноцінними з погляду поживності. Нова добавка вирішує цю проблему, забезпечуючи бджіл усіма необхідними поживними речовинами на молекулярному рівні.

Вражаючі результати

Результати тримісячного експерименту вразили науковців. Бджолині колонії, які отримували збагачений стеролами корм, виростили в 15 разів більше личинок, що успішно досягли стадії лялечки, порівняно з контрольною групою. На додаток, ці колонії продовжували активно розмножуватися протягом усього 90-денного періоду дослідження, тоді як бджоли на стандартній дієті припинили вирощувати потом-

ство.

За словами професорки Джеральдін Райт з Оксфордського університету, ця технологія забезпечує бджіл повноцінним харчуванням, роблячи їх здоровішими та стійкішими до хвороб. Це особливо важливо в періоди, коли природних джерел пилку та нектару бракує. Провідна авторка дослідження, докторка Елінор Мур, порівняла різницю для бджіл із тим, якби людина перейшла від споживання їжі з дефіцитом поживних речовин до збалансованого харчування.

Що далі?

Очікується, що новий продукт не лише допоможе бджолярам зберегти свої колонії, а й позитивно вплине на диких бджіл, зменшивши конкуренцію за обмежені природні ресурси. Хоча для підтвердження довгострокових ефектів ще потрібні масштабніші польові дослідження, вчені сподіваються, що їхня розробка стане доступною для бджолярів і фермерів протягом найближчих двох років.

Наразі невідомо, скільки може коштувати цей «суперфуд».

Чи дійсно бджоли вимирають по всьому світу і які це матиме наслідки?

Вимирання бджіл – це реальна та серйозна проблема світового масштабу. Вчені фіксують значне скорочення популяцій цих комах, що створює загрозу для всієї екосистеми планети. За даними досліджень, з 2006 по 2015 рік кількість видів бджіл скоротилася на 25% порівняно з періодом до 1990-х років. У США, де це питання вивчається найкраще, щорічні втрати бджолиних колоній за останні 10 років становлять 40-50%.

Деякі прогнози вказують, що якщо поточні тенденції збережуться, загальна популяція комах може зникнути до 2119 року, що спричинить крах екосистеми Землі й катастрофу для більшості наземних форм життя.

Чому ж вимирають бджоли?

Існує кілька ключових причин, які призводять до масової загибелі бджіл:

Використання хімікатів у сільському господарстві. Пестициди, особливо неонікотиніди, є однією з головних загроз. Ці речовини вражають центральну нервову систему комах, роблячи рослини отруйними для них. Навіть якщо хімікати не вбивають бджіл напям, вони ослаблюють

їхній імунітет, роблячи їх вразливими до хвороб.

Паразити й хвороби. Великою проблемою для бджолиних сімей є кліщ варроа, який присутній майже в кожному вулику. Він та інші паразити й віруси значно ослаблюють колонії.

Втрата середовища існування та харчовий стрес. Розширення міст та сільськогосподарських угідь, а також тенденція до монокультури, позбавляють бджіл доступу до різноманітності квітів, які є їхнім основним джерелом їжі. Це призводить до харчового стресу, який посилюється через зміни клімату та посухи.

Синдром руйнування колоній. Робочі бджоли раптово залишають свої вулики і не повертаються, що призводить до загибелі всієї колонії. Причини комплексні й включають стрес від перевезення вуликів для запилення великих агропромислових полів.

Технологічний прогрес. Електромагнітне випромінювання від веж мобільного зв'язку та інших технологій може створювати поля, які дезорієнтують бджіл, заважаючи їм знаходити дорогу додому.

Які наслідки вимирання бджіл?

Зникнення бджіл матиме катастрофічні наслідки як для природи, так і для людства.

Загроза продовольчій безпеці. Бджоли запилюють понад 70% сільськогосподарських культур, які споживають люди, включно з фруктами, овочами, горіхами та олійними культурами. Без них врожайність таких культур, як яблука, мигдаль, кавуни та багато інших, різко знизиться, що може призвести до дефіциту їжі та зростання цін.

Зменшення біорізноманіття. Багато дикорослих рослин залежать від запилення бджолами для свого розмноження. Їхнє зникнення призведе до втрати цих рослин, що, своєю чергою, уб'є тварин, для яких вони є їжею та середовищем існування.

Економічні втрати. Окрім запилення, бджільництво забезпечує людей такими продуктами, як мед та віск. Загибель бджіл завдасть значних збитків аграрному сектору та харчовій промисловості.

Папа Лев XIV запровадив «зелену месу»

Лев XIV демонструє, що екологія та релігія йдуть пліч-о-пліч у служінні людству та природі

Папа Римський Лев XIV запровадив «зелену месу» – церковну службу про захист довкілля, а також закликав усіх вірян берегти природу, оголосивши курс на відновлювальну енергетику.

Про це повідомляє інформаційна агенція Bloomberg.

Папа Римський – новий кліматичний чемпіон. Він вирішив запровадити «зелену месу» – церковну службу, присвячену турботі про довкілля. Також очільник Ватикану зробить його першою країною у світі, де повністю все живлення забезпечуватиметься сонячними панелями.

Цей екоплан передбачає будівництво великої сонячної панелі неподалік Риму. Папа Римський назвав цю ініціативу прикладом для всього світу та «спільний дім», особливо після

багатьох стихійних лих, які призводять до зміни клімату.

Ініціатива Папи підтримує моральну аргументацію, яку розпочав попередній Папа Франциск “Laudato Si”, яка закликає бути відповідальним перед майбутнім поколінням.

Хоч Ватикан є найменшою у світі країною, але робить вагомий внесок у боротьбі зі зміною клімату. Лев XIV наголосив на важливості молитви за тих, хто ще не усвідомив значення боротьби із забрудненням довкілля. Це особливо актуально у час повеней та збільшення температури планети.

Думка Папи Римського збігається з думкою більшості американських католиків, які вважають, що захист довкілля – це одне з найважливіших завдань церкви.

Джерело: Bloomberg

В одному з міст Швейцарії вперше громадський транспорт зробили безкоштовним

Це рішення має тимчасовий характер. Громадський транспорт у Женеві тимчасово буде безкоштовним, що стало першим випадком у Швейцарії. Рішення ухвалено в рамках заходів, спрямованих на боротьбу зі сплеском забруднення в місті.

Агентство Reuters пише, що Женева переживає серйозний сплеск забруднення озоном - газом, який, за даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, може спричиняти проблеми з диханням, головні болі та напади астми.

Система боротьби зі смогом міста засвідчила, що концентрація озону перевищила поріг безпеки для здоров'я довкілля у 180 мікрограмів на кубічний метр упродовж 24 годин, згідно із заявою кантону Женева.

12 серпня температура сягнула 37°C, і уряд оголосив попередження про спеку для західної та південної частин Швейцарії. Високі температури та низька хмарність призводять до накопичення озонових забруднювачів і уповільнюють їхнє розсіювання, повідомило Управління з охорони навколишнього середовища кантону Женева.

У відповідь на це 13 серпня вперше в історії кантону запровадили безоплатний проїзд на громадському транспорті, щоб спонукати

жителів і гостей міста пересісти з автомобілів на автобуси, трамваї, поїзди і човни з метою скорочення викидів від транспорту.

«Заходи, ухвалені в рамках цього надзвичайного протоколу, спрямовані на скорочення викидів оксиду азоту, зокрема шляхом заохочення використання громадського транспорту та обмеження руху транспортних засобів, що найбільше забруднюють навколишнє середовище», - повідомило управління з охорони навколишнього середовища.

У якій країні Європи транспорт безкоштовний

У Люксембурзі можна проїхати на громадському транспорті абсолютно безкоштовно. Таке правило в спробах скоротити викиди вуглецю було введено п'ять років тому.

Безплатно проїхатися автобусом або трамваем можуть не тільки діти і пенсіонери, а й туристи. Поїздка через всю країну громадським транспортом може зайняти всього три години.

Джерело: Reuters

Сонячна енергія стала головним джерелом живлення в ЄС

У першій половині 2025 року ЄС спожив близько 1300 ТВт·год

У червні сонячна енергетика вперше стала головним джерелом енергії у країнах ЄС, перегнавши ядерну.

Про це пише видання Ember Energy. Фахівці повідомляють, що цього року країни ЄС встановили національні рекорди з виробництва сонячної та вітрової енергії. Як результат, вдалося зменшити спалювання вугілля на ТЕС.

У червні сонячна енергія становила близько 22% від усього виробництва енергії, що випереджає будь-яке інше джерело. На другому місці ядерна енергетика – близько 21,5%, а на третьому вітрова – майже 16% від усієї генерації енергії.

Як вони це зробили
Вдалося досягнути цих рекордів через масове встановлення сонячних панелей за останні роки та спекотний клімат. Через витіснення ринку альтернативними джерелами енергії ціна на вугілля у ЄС знизилася.

За допомогою вугілля виробили близько 6% електроенергії. Навіть найбільші споживачі вугілля Польща та Німеччина показали найнижчі показники використання – близько 12% у Німеччини та майже 43% у Польщі. Натомість Іспанія планує відмовитися від вугілля взагалі.

У країнах Європейського союзу споживання енергії тільки зростає. За останній рік споживання зросло на 2,2%. Але альтернативна енергія дозволяє виробляти більше, цьому також сприяє доступність відновлювальних джерел енергії. Це робить ЄС менш залежним від викопних палив.

Раніше писалося, що мережа мультимаркетів “Аврора” встановила сонячні станції на ключових розподільчих центрах у Вінниці та Полтаві. Компанія зекономила 12 млн грн за два роки роботи.

Джерело: Ember Energy

Додаток 3
до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля

Дата:
(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Реєстру, не зазначається суб'єктом господарювання)

Реєстраційний номер 11125
(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

ОГОЛОШЕННЯ про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля

Повідомляємо про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, зазначеної у пункті 1 цього оголошення, з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності.

1. Планована діяльність

Розробка родовища пісків «Східна ділянка Балаклійського родовища». Загальна площа родовища пісків становить 23,9 га. Корисною копалиною родовища є: не обводнені піски що придатні у якості компонента в'язучого щільних силікатних бетонів; обводнені піски що придатні для виготовлення штукатурних розчинів опоряджувального шару, у якості сировини для виробництва ніздрюватих бетонів та для дорожнього будівництва. Підраховані запаси корисних копалин: категорія запасів В - 1131,6 тис. м³; категорія запасів С1 - 1837,0 тис. м³; категорія запасів В+С1 - 2968,6 тис. м³.

Видобування корисних копалин здійснюється: -необводнених (сухих) пісків відкритим механізованим способом; -обводнених пісків відкритим гідро-механізованим способом. Річна продуктивність видобувних робіт: до 200 тис.м³. Місцем провадження планованої діяльності є територія, що розташована в Харківській області на південно-східній околиці міста Балаклія

(загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо), місце провадження планованої діяльності)

2. Суб'єкт господарювання

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МОНОЛІТ СОЮЗ» 35659242

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті)

Україна, 62489, Харківська обл., Харківський р-н, селище міського типу Безлюдівка, ВУЛИЦЯ ПІСЧАНА, будинок 5

місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця

(поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

3. Уповноважений орган, який забезпечує проведення громадського обговорення

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035
OVD@mepr.gov.ua
+38 (044) 206-31-40, +38 (044) 206-31-50
Грицак Олена Анатоліївна
(найменування уповноваженого органу, місцезнаходження, номер телефону та контактна особа)

4. Процедура прийняття рішення про провадження планованої діяльності та орган, який розглядатиме результати оцінки впливу на довкілля

Висновок з оцінки впливу на довкілля. Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»
(вид рішення про провадження планованої діяльності, орган, уповноважений його видавати нормативний документ, що передбачає його видачу)

5. Строки, тривалість та порядок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, включаючи інформацію про час і місце усіх запланованих громадських слухань

Тривалість громадського обговорення становить 25 робочих днів з моменту офіційного опублікування цього оголошення (зазначається у назві оголошення) та надання громадськості доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації, визначеної суб'єктом господарювання, що передається для видачі висновку з оцінки впливу на довкілля.

Протягом усього строку громадського обговорення громадськість має право подавати будь-які зауваження або пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронному вигляді) та усно під час громадських слухань із внесенням до протоколу громадських слухань. Пропозиції, надані після встановленого строку, не розглядаються.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення

Громадські слухання відбудуться

1 Дата та час: 18.09.2025 10:00;

1 Лінк: <https://mepr.webex.com/mepr-ru/j.php?MTID=m6196502f46535847cf4a00507a7cd144>

Номер наради: 2371 491 0798

Пароль: fgMrQUNm575;

(зазначити дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

6. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, що забезпечує доступ до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої доступної інформації щодо планованої діяльності

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035
OVD@mepr.gov.ua
+38 (044) 206-31-40, +38 (044) 206-31-50
Грицак Олена Анатоліївна
(зазначити найменування органу, місцезнаходження, номер телефону та контактну особу)

7. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, до якого надаються зауваження і пропозиції, та строки надання зауважень і пропозицій

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035
OVD@mepr.gov.ua
+38 (044) 206-31-40, +38 (044) 206-31-50
Грицак Олена Анатоліївна
(зазначити найменування органу, поштову та електронну адресу, номер телефону та контактну особу)

Зауваження і пропозиції приймаються протягом усього строку громадського обговорення, зазначеного в абзаці другого пункту 5 цього оголошення.

8. Наявна екологічна інформація щодо планованої діяльності

Звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності на **613** аркушах.

відсутні

(зазначити усі інші матеріали, надані на розгляд громадськості)

відсутні

(зазначити іншу екологічну інформацію, що стосується планованої діяльності)

9. Місце (місця) розміщення звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації (відмінне від приміщення, зазначеного у пункті 6 цього оголошення), а також час, з якого громадськість може ознайомитися з ними - ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МОНОЛІТ СОЮЗ», Харківський р-н, Харківська обл., селище міського типу Безлюдівка, вулиця Пісчана, будинок, 5.

Директор ТОВ «МОНОЛІТ СОЮЗ» Коваль Р. А.

- Балаклійська міська громада,

Балаклійська міська військова адміністрація,

Харківська обл., Балаклійський р-н, м. Балаклія, вул. Центральна, буд. 16.

Начальник Балаклійської міської військової адміністрації Карабанов В.Ю.

Звіт занесено до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля. Громадськість може ознайомитися із Звітом з **03.09.2025** протягом робочого часу.

(найменування підприємства, установи, організації, місцезнаходження, дата, з якої громадськість може ознайомитися з документами, контактна особа)

{Додаток 3 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 824 від 14.09.2020, № 967 від 08.09.2023}

Величезні крокодили компенсують погане вміння плавати, займаючись «серфінгом», - дослідження

Для крокодилів «серфінг» починається протягом години після зміни припливу, оскільки саме в цей час вони розпочинають далекі мандрівки.

Найбільша рептилія, що живе на Землі сьогодні, - гребнистий крокодил (*Crocodylus porosus*), незважаючи на свої величезні розміри, не дуже добре плаває.

Як пише IFLScience, це змусило вчених задуматися про те, як їм вдалося поширитися на стількох островах у південній частині Тихого океану. Виявляється, вони люблять «займатися серфінгом».

Дослідження, опубліковане ще 2010 року, стало першим, що представило цю новину. У ньому 27 дорослих крокодилів в австралійській річці Кеннеді були оснащені гідролокаторами, а їхні переміщення відстежували за допомогою підводних приймачів протягом 12 місяців. До кінця дослідження у них було 1,2 мільйона точок даних про флот гребнистих крокодилів, і це пролило світло на деякі інтригуючі факти про їхні способи пересування.

Цікаво, що для крокодилів, схоже, «серфінг починається» протягом години після зміни припливу, оскільки саме в цей час вони починають далекі подорожі. Це означало, що вони могли, по суті, ковзати океанськими течіями, а коли приплив стихав, вибиралися на берег і чекали на приплив.

У своїх пригодах вони подорожували на величезні відстані, регулярно долаючи понад 50 кілометрів від будинку до гирла річки і навіть виходячи у відкрите море. Такі пересування відбувалися ривками по 10 кілометрів за хорошої хвилі.

Потім результати були порівняні з результатами спостережень за крокодилами, яких відстежували під час морських подорожей, і показали, що така ж поведінка, як серфінг, характерна і для їхніх переміщень у відкритому морі. Таким чином з'явилося пояснення тому, як ці універсальні гіганти, які не є найкращими плавцями, змогли так успішно заселити багато островів Південної частини Тихого океану. Автор дослідження доктор Хеміш Кемпбелл з Університету Квінсленда заявив:

«Естуарні крокодили зустрічаються острівними популяціями в усьому Індійському і Тихому океанах, і, оскільки вони є єдиним видом крокодилів, що мешкають у морській воді, що мешкають на цій великій території, ймовірно, відбувається регулярне змішування між острівними популяціями. Оскільки ці крокодили погано плавають, малоймовірно, що вони перепливають великі океанські простори. Але вони можуть довгий час перебувати в солоній воді без їжі та пиття, тому, переміщаючись тільки за сприятливих поверхневих течій, вони могли б долати великі відстані морем».

За його словами, це не тільки допомагає пояснити, як крокодили переміщуються між океанічними островами, а й підтверджує теорію про те, що крокодили під час своєї еволюції долали великі морські перешкоди.

Цікаво, що серед найбільш вражаючих показників - самець завдовжки 3,84 метра, який вийшов з річки Кеннеді та виконав 590-кілометровий шлях до західного узбережжя півострова Кейп-Йорк за 25 днів, використовуючи сезонні течії в затоці Карпентарія. Також був самець завдовжки 4,84 метра, який подолав 411 кілометрів всього за 20 днів, дочекавшись, коли відомі своєю силою течії Торресової протоки змінять напрям на його користь.

Новини про вивчення крокодилів

У свої 124 роки Генрі офіційно є найстарішим відомим крокодилом у світі, деякі з яких опинилися на межі вимирання. Він не тільки прожив довге життя, а й став батьком тисяч нащадків. Генрі проживає в Центрі охорони природи Crocworld у Південній Африці, де він продовжує процвітати, незважаючи на свій вік.

Величезний крокодил сягає понад 5 метрів від морди до хвоста і важить приголомшливі 700 кілограмів.

Джерело: IFLScience

На Львівщині планують переробляти старі шини

Вперше на території області автошини будуть утилізувати легально

У Львівській області хочуть налагодити переробку зношених автошин, які становлять загрозу для довкілля за умов неправильної утилізації.

Про це повідомив Департамент екології та природних ресурсів Львівщини.

Експерти говорять, що неправильно утилізовані шини містять низку шкідливих речовин, таких як свинець, цинк та кадмій. Особливо небезпечними шини стають при спалюванні, вони виділяють чадний газ, який містить бензол, толуол, ксилол та інші токсичні речовини. Це створює додаткову шкоду для людей та довкілля.

У Департаменті зазначають, що до 2034 року одним із пріоритетів Львівщини у сфері поводження з відходами є впровадження переробки шин. В області триває підготовка до впровадження системного підходу з утилізації

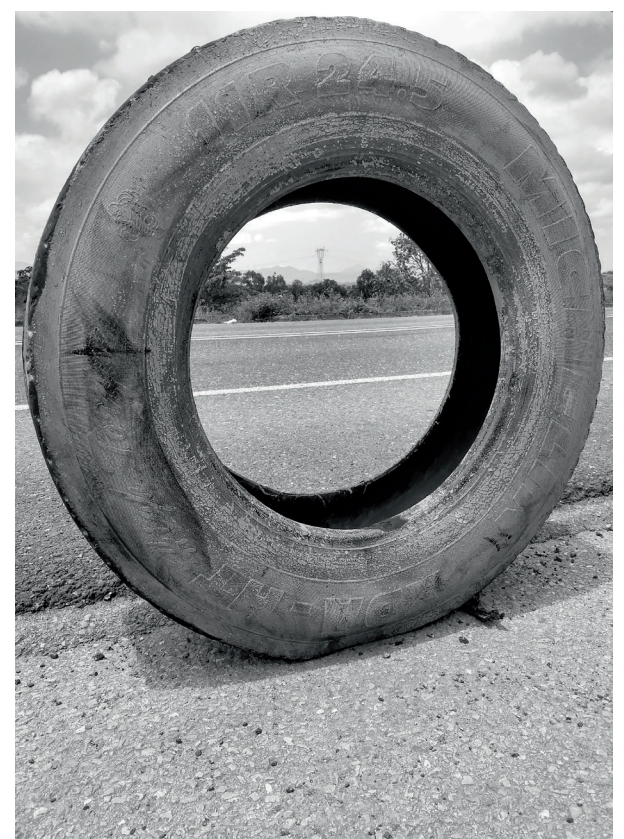
шин згідно з європейськими стандартами.

Зараз одне з підприємств регіону проходить процедуру оцінки впливу на довкілля для отримання дозволу на переробку зношених шин. Це буде перший легальний та контрольований пункт утилізації шин на території Львівської області.

Фахівці заявили, що їхнім пріоритетом є дотримання усіх екологічних норм при переробці, цьому сприятиме використання сучасного обладнання та впровадження заходів з мінімізації шкідливих викидів.

Раніше ЕкоПолітика повідомляла, що на Черкащині судитимуть підприємця, який незаконно переробляв автомобільні шини.

Джерело: ЕкоПолітика

Експерт назвав рослини, які не можна саджати у дворі: винищують все навкруги

Не висаджуйте ці рослини, якщо не хочете знищити дачу або мати проблеми з законом.

Усім поціновувачам садівництва треба запам'ятати, які дерева не можна саджати в дворі, щоб не мати проблем. Деякі культури можуть знищити «сусідів» по ділянці, а за їхній посів може бути покарання. Йдеться про інвазійні рослини, які потрапили до нас з інших регіонів і можуть неконтрольовано поширюватися в природних екосистемах, створюючи шкоду для дачників та аграріїв.

Фахівець зі збереження екосистем громадської організації «Екодія» Богдан Кученко розповів УНІАН, які рослини не рекомендується вирощувати на ділянках, та чому це важливо.

Чим небезпечні інвазійні види

За словами експерта, основною проблемою таких рослин є відсутність у них природних ворогів, оскільки наші екосистеми просто не встигли адаптуватись до їхньої присутності та виробити механізми контролю чисельності цих видів.

«Відповідно, інвазійні види поступово поширюються у сприятливих для себе середовищах, переважно на порушених людиною територіях (закінута забудова, ділянки суцільних рубок, виснажені надмірним випасом степи, сміттєзвалища тощо), та витісняють місцеві види», – говорить фахівець. Це призводить до значного скорочення біорізноманіття.

Для прикладу, різноманіття рослин наземного ярусу та їхнє покриття в лісі з домінуванням червоного дуба в декілька разів менше, ніж там, де домінує звичайний дуб. Основною причиною цього є повільне розкладання опалого листя червоного дуба, крізь товстий шар якого можуть пробитись лише одиничні рослини.

Які є інвазійні види рослин в Україні

«Поширення інвазійних видів є однією з п'яти основних причин втрати біорізноманіття у всьому світі. Не оминула ця проблема й Україну – за оцінками науковців, щонайменше 50 видів, які зустрічаються в Україні, це інвазійні рослини», – говорить Богдан Кученко.

Зокрема, до них належать амброзія полинолиста, борщівник Сосновського, ваточник сирійський, золотарник канадський, щиріця звичайна, аморфа кушова та багато інших. Водночас, за словами фахівця, офіційний перелік досі не закріплений у законодавстві.

Першою спробою врегулювати це питання на офіційному рівні було затвердження Міндовкіллям у травні 2023 року переліку інвазійних дерев – їх заборонили висаджувати у лісах. До

цього переліку увійшли 13 видів, зокрема клен ясенелистий, дуб червоний, робінія псевдоакація (більш відома як акація біла), гледичія колюча.

Однак менш ніж за півроку, після активного спротиву лісівників забороні висаджування видів із цього переліку, відповідний наказ був скасований Державною регуляторною службою України.

Які дерева не можна саджати біля дому

За словами фахівця, складно виділити найбільш поширені інвазійні види, оскільки використання (або невикористання) таких видів залежить від особливостей місцевого клімату, доступності їх насіння чи саджанців, а також уподобань самих власників ділянок.

«Для прикладу, комусь може подобатися вирощувати місцеві липи, клені або звичайний дуб, а хтось віддасть перевагу інвазійним акаціям, аморфі чи червоному дубові. Останніми роками популярності набуває висаджування павловнії, яка теж може виявляти інвазійні властивості», – коментує Богдан Кученко.

За словами фахівця, вплив на природу внаслідок висаджування інвазійних видів на присадибних ділянках залежить від низки факторів: наскільки далеко розташована ділянка від природних територій, куди чужорідний вид може «втекти», як далеко поширюється насіння.

«Наприклад, крилате насіння клена ясенелистого може розноситися вітром на сотні метрів, а дрібні опушені насінини ваточника сирійського – на багато кілометрів», – додає Кученко.

За словами фахівця, головна причина, чому не можна саджати павловнію та інші подібні культури – це шкода довкіллю: «Найбільше страждає від поширення інвазійних рослин місцева флора та пов'язані з нею види комах, звірів, птахів тощо. Для прикладу, якщо на природних луках, де ростуть десятки видів рослин, з'явиться борщівник або ваточник, то за декілька років ці «чужинці» можуть суцільно вкрити територію і фактично витіснити всі або майже всі місцеві види, перекривши їм доступ до сонячного світла».

Також такі рослини можуть шкодити ґрунтам. Адже відмерлі частини інвазійних рослин зазвичай значно повільніше розкладаються, ніж рештки місцевих видів – гриби, комахи та бактерії теж не дуже «звикли» споживати рослини-чужинці.

Чужорідні види родини бобових (акація, гледичія, аморфа) збільшують кількість азоту в

ґрунті, що на перший погляд може здатись позитивним. Але через це зникають багато видів, які не люблять надлишку азоту (наприклад дикі орхідеї, верес, чебрець), а також виникає нітратне забруднення ґрунтових вод і прилеглих водойм.

В екологічній організації зазначають, що найвідомішим інвазійним видом, який викликає сильну алергію в багатьох людей, є амброзія. Але інвазійні види можуть шкодити не лише алергікам. Наприклад, борщівник Сосновського має сумну славу через те, що його сік, потрапляючи на шкіру чи слизові оболонки людей, здатен викликати глибокі опіки, які довго загоюються.

«На жаль, через відсутність офіційного переліку, немає ніяких законодавчих обмежень вирощування небезпечних культур, а отже і відповідальності за такі дії», – каже Богдан Кученко.

Виняток стосується лише рослин, які через свою небезпеку для людини та сільського господарства визнані карантинними бур'янами (амброзія, гірчак рожевий, паслін колючий тощо).

В «Екодії» нагадують, що наказ Мінagriполітики 2005 року забороняє висівати ці рослини і навіть насіння інших рослин, в якому є домішки цих видів. А також зобов'язує власників земельних ділянок долучатись до запобігання поширенню та ліквідації карантинних бур'янів.

«Але реальна кількість інвазійних видів на порядок більша. Тож обов'язок контролю поширення таких видів і відповідальність за їхнє вирощування будуть можливими лише після офіційного затвердження переліку таких видів і чітких вимог щодо поводження із ними», – додають в організації.

довідка

Богдан Кученко

Фахівець зі збереження екосистем громадської організації «Екодія»

Займається охороною природи вже багато років. Зокрема, працював екологом в ГО «Екологія – Право – Людина».

Одним із основних інтересів є захист лісів.

У своїй роботі використовує різні інструменти, в тому числі й скарги до Державної екологічної інспекції, якщо мають місце порушення, або коли до нього звертаються люди, які бачать такі порушення.

Джерело: УНІАН

Екосистеми Полісся досі страждають від експериментів СРСР: гідролог пояснила, що відбувається

Зокрема у цьому регіоні почастишали пожежі на торфовищах.

На Поліссі у 1960-х роках масово осушували землі та створювали іригаційні системи для того, аби розвивати сільське господарство. Наслідки таких дій керівництва Радянського Союзу Україна переживає і досі. Про це заявила керівниця напряму «Вода» Всесвітнього фонду природи WWF-Україна, кандидатка географічних наук Оксана Коноваленко в інтерв'ю «РБК-Україна».

Гідролог зазначила, що осушення боліт має довготривалий негативний вплив на екосистему, зокрема було знищено багато водно-болотних угідь та порушено природну регуляцію водного балансу у водозборах.

«Також почастишали пожежі на торфовищах - це прямий наслідок антропогенного втручання, розпочатого ще у 60-х роках», - пояснила Коноваленко.

За її словами, різко зупинити такий процес складно, тому наразі пріоритетом є відновлення водно-болотних угідь та повторне обводнення торфовищ Полісся. Експерт запевнила, що вже реалізуються кілька проектів, які спрямовані на це.

У «РБК-Україна» підкреслили, що загальна площа боліт, заболочених та перезвожжених

земель в Україні становить 6,57 млн га, з них було осушено 3,1 млн га (1988 р.).

«61% земельно-болотного фонду зосереджено в поліських областях: Волинська, Житомирська, Рівненська, Львівська, Чернігівська області. Лише 19% у лісостеповій групі, решта - у Карпатському регіоні», - додали у матеріалі.

Також гідролог розповіла, чи потрібно відновлювати Каховську ГЕС, яку зруйнували російські окупанти 6 червня 2023 року. За її словами, говорити про це можна буде лише після того, як українські захисники будуть повністю контролювати південь.

«Цілком можливо, що до того часу, коли Україна повністю поверне контроль над півднем, з'являться нові вимоги до обсягів водних запасів або технології, які дозволять реалізувати проєкт більш екологічно. Поки що це залишається відкритим питанням», - вважає Коноваленко.

Також повідомлялось, що в Одесі зафіксували масове «цвітіння» моря. Зокрема екологи виявили значне перевищення шкідливих речовин. За словами дослідників, завислі речовини - у 1,5 раза більше норми, що погіршує прозорість води, зменшує проникнення світла та впливає на фотосинтез водних рослин.

Джерело: РБК-Україна

На півдні України є загроза повного висихання річок

За словами гідролога, кліматичні зміни мають серйозний вплив на водні ресурси.

На півдні та південному сході України вже фіксують ризики висихання річок. Повне зникнення водотоків може статися впродовж наступних 50 років, якщо не вживати відповідних заходів. Про це попередила керівниця напряму «Вода» Всесвітнього фонду природи WWF-Україна, кандидатка географічних наук Оксана Коноваленко в інтерв'ю «РБК-Україна».

Вона наголосила, що цього літа сприятливі умови для того, аби зберігалися водні ресурси, спостерігаються у центральних та північних регіонах країни. А от на півдні навпаки є ризик посух, тому там потрібно проводити системні заходи для захисту річок.

«На півдні вже є річки, які пересихають, переважно ті, що впадають в Азовське та Чорне моря. За відсутності опадів вони можуть повністю висихати, а після дощів перетворюватися на тимчасові водотоки», - пояснила Коноваленко.

За її словами, причини таких проблем - нерівномірний розподіл водних ресурсів та за-

бруднення. Також малі річки міліють та заростають через надлишок органічних речовин, а локальне розчищення річищ не дає тривалого ефекту.

Гідролог наголосила, що для цього необхідно застосовувати комплексний підхід, що включає модернізацію очисних споруд, відновлення водоохоронних смуг та перегляд землекористування.

«У багатьох місцях землю розорюють майже до самих берегів, позбавляючи річки природного захисту. Якщо це триватиме, проблема лише загострюватиметься», - сказала фахівець.

Крім того, Коноваленко додала, що кліматичні зміни мають серйозний вплив на водні ресурси, адже зменшення кількості та інтенсивності опадів призводить до обміління річок й озер. Щодо високих температур повітря, то вони збільшують випаровування з водних поверхонь.

Джерело: РБК-Україна

Льодовики Шпіцбергена різко розтанули: чим це загрожує

Дослідники вважають, що літо 2024 року на Шпіцбергені може слугувати прогнозом майбутнього танення льодовиків в Арктиці і дати «уявлення про те, що буде через 70 років».

Танення льодовиків перевершило всі попередні спостереження: за даними дослідників, Шпіцберген втратив близько одного відсотка своєї загальної маси льоду тільки влітку 2024 року - більша частина цієї втрати сталася всього за шість тижнів. Про це пише Tagesschau.

Льодовики Шпіцбергена, розташованого на північ від Норвегії, втратили гігантську кількість льоду влітку 2024 року: дослідники підрахували втрату в 61,7 гігатонни (з похибкою 11,1 гігатонни). Це танення «перевершило всі попередні спостереження», - пише група під керівництвом Томаса В. Шулера з Університету Осло. Шулера з Університету Осло в журналі Proceedings of the National Academy of Sciences.

Зазначається, що це означає втрату близько одного відсотка від загальної маси льоду Шпіцбергена. Шпіцберген відомий своїми льодовиками і північним саявом. Головний острів також називається Шпіцбергенем і є одним із найпівнічніших населених пунктів у світі. Дані були отримані дослідниками за допомогою спостережень, моделювання та дистанційного зондування.

З урахуванням втрати льодовиків у прилеглих районах, Баренцове море, на краю якого розташований Шпіцберген, втратило приблизно 102,1 гігатонни льоду (плюс/мінус 22,9 Гт) за один рік, згідно з аналізом. Це вплинуло на рівень світового океану: згідно з аналізом, це призвело до підвищення рівня моря трохи більше ніж на 0,27 міліметра, з яких 0,16 міліметра припало на танення тільки на Шпіцберген.

«Щоб оцінити екстремальну втрату маси льодовика влітку 2024 року», дослідники наводять порівняльні дані: Гренландський крижаний щит, як повідомляється, втратив порівнянну кількість льоду зі Шпіцбергенем за те саме літо (55 Гт плюс/мінус 35 Гт), але займає площу приблизно в 35 разів більшу. Такий великий льодовик містить більше льоду і снігу, а отже, зміни температури можуть зайняти більше часу, щоб вплинути на всю його масу. Однак танення льоду залежить від багатьох факторів, включно з рельєфом. Більша частина танення льодовиків у 2024 році припала на шеститижневий період стійкої циркуляції атмосфери, яка призвела до рекордно високих температур повітря», - пишуть дослідники.

Джерело: Tagesschau

Ель-Ніньйо чи Ла-Нінья: вчені прогнозують поведінку океанічних течій і вплив на осінню погоду

Після завершення явища Ель-Ніньйо, яке впливало на глобальну температуру, Тихий океан перейшов у нейтральну фазу. Проте кліматологи вже аналізують нові дані, щоб спрогнозувати, чи не настане чергова зміна. Наразі основна увага прикута до ймовірності розвитку Ла-Ніньї восени 2025 року, що може знову перекроїти погодні умови в усьому світі.

Що принесуть течії восени?
Станом на серпень 2025 року, в екваторіальній частині Тихого океану зберігаються нейтральні умови, відомі як «ENSO-нейтральний стан». Це означає, що температура поверхні моря близька до середніх значень. Прогнози вказують, що така ситуація, найімовірніше, триватиме до кінця літа та на початку осені. Наприклад, на період із серпня по жовтень імовірність нейтральних умов оцінюється в 56–68%, пише 24 Канал з посиланням на Центр кліматичних прогнозів NOAA. Однак ближче до кінця року ситуація може змінитися: прогнози вказують на зростання ймовірності розвитку Ла-Ніньї.

Ель-Ніньйо та Ла-Нінья – це дві протилежні фази одного великого кліматичного циклу,

відомого як Південне коливання Ель-Ніньйо (ENSO). Цей цикл полягає у коливаннях температури води в екваторіальній частині Тихого океану, що мають значний вплив на погоду по всій планеті. Ці явища зазвичай тривають від 9 до 12 місяців, але іноді можуть затягуватися на роки. Вони відбуваються з періодичністю раз на 2-7 років, але вчені не вміють їх прогнозувати. Вони лише спостерігають за температурою океану: якщо фіксується достатньо тривала зміна температури, науковці оголошують початок того чи іншого періоду.

- Ель-Ніньйо – це тепла фаза циклу ENSO. Вона характеризується аномальним підвищенням температури поверхневих вод у центральній та східній частинах Тихого океану.

- Ла-Нінья – це холодна фаза циклу ENSO та повна протилежність Ель-Ніньйо. Вона характеризується зниженням температури поверхневих вод у тій самій частині Тихого океану нижче за кліматичну норму.

Цієї осені ймовірність виникнення Ла-Ніньї збільшується до 39% у період з вересня по листопад і до 44% з жовтня по грудень. Деякі прогностичні моделі схиляються до того, що

восени та на початку зими 2025-2026 років може настати короткочасний період Ла-Ніньї, після чого умови знову повернуться до нейтральних.

Як це вплине на нас?
Для Європи вплив Ла-Ніньї зазвичай проявляється взимку. Це явище часто асоціюється з холоднішими зимами на континенті. Проте вплив залежить від багатьох факторів, зокрема від того, в якій частині Тихого океану – центральній чи східній – спостерігається найсильніше охолодження. Крім того, на погоду в Європі впливають й інші кліматичні чинники, такі як Північноатлантичне коливання (NAO).

Загалом, осінь 2025 року в Європі може початися з теплої погоди, яка поступово змінюватиметься на прохолоднішу та вологішу, особливо в листопаді. Опади, ймовірно, будуть вищими за норму в Північній та частині Центральної Європи, особливо в жовтні та листопаді. Водночас у південних регіонах, наприклад, на південному заході Іберійського півострова, очікується більш суха погода. Перші заморозки в Україні та Польщі можливі вже в середині жовтня.

Джерело: 24 Канал

Лісова пожежа відкрила стародавнє село Віфсаїда, згадане у Біблії

В Ізраїлі масштабна лісова пожежа, яка завдала шкоди природному заповіднику, несподівано допомогла археологам. Завдяки вогню, який розчистив територію від рослинності, вчені отримали безпрецедентний доступ до небачених раніше руїн. Імовірно, вони належать втраченому біблійному поселенню Віфсаїда на березі Галілейського моря. Це відкриття може підтвердити давні припущення вчених.

Що саме знайшли археологи?
Пожежа вирувала понад 17 годин у заповіднику Бетіха на півночі Ізраїлю. Коли полум'я вщухло, а дим розвіявся, археологи, які повернулися на випалену землю, побачили те, що роками приховували густі зарості. Вогонь оголив сотні невеликих пагорбів на ділянці ель-Арадж, кожен з яких, за словами керівника розкопок Мордехая Авіама з коледжу Кінерет, потенційно є залишками стародавнього будинку.

Розкопки на цьому місці ведуться ще з 2016 року, оскільки вчені давно припускали, що саме тут розташовувалося біблійне місто Віфсаїда – батьківщина апостолів Петра, Андрія та Пилипа. Довгий час точне місцезнаходження поселення було предметом суперечок. Ін-

шим кандидатом вважалася ділянка е-Телль, однак вона розташована далеко від озера і на височині, що не відповідає опису рибальського села першого століття.

Нинішні знахідки на ділянці ель-Арадж підтверджують версію про те, що саме тут знаходилася Віфсаїда.

Археологи виявили рибальські снасті, кераміку римської епохи та залишки римської лазні, що вказує на існування розвиненої громади біля озера за часів Ісуса.

Вогонь також допоміг розгледіти кам'яні блоки і фрагменти колон, що свідчить про наявність не тільки житлових, але і громадських будівель.

Одним з найважливіших відкриттів став напис грецькою мовою, пов'язаний з апостолом Петром. Цей артефакт, разом із фрагментами вапнякових посудин, характерних для єврейських осель періоду Другого Храму, є вагомим доказом на користь ідентифікації ель-Араджа як Віфсаїди.

Археологічна ділянка є багатощаровою. Під залишками споруд хрестоносців XII-XIII століть, які, ймовірно, переобладнали візантійську церкву на цукровий завод, знаходяться руїни самої церкви і монастиря V століття. А

ще глибше лежить римське поселення – саме той шар, що цікавить дослідників найбільше, адже він є сучасником Ісуса і його учнів.

Ми хотіли перевірити, чи були під апсидою ранні римські будинки. Під час розкопок ми виявили, що стіна римського періоду була «замурована» для її збереження – ймовірно, через переконання, що це був будинок Петра. Ця стіна датується 2-3 століттями нашої ери. Однак трохи нижче і перпендикулярно до цієї стіни була інша стіна, що датується першим століттям. Коли будували церкву, вони, можливо, не знали, що під шаром бруду була ще одна стіна, що датується часами Петра,

– кажуть археологи.

За словами Мордехая Авіама, пожежа, незважаючи на свою трагічність для природи, надала рідкісну можливість досліджувати ділянку без перешкод. Вона дозволила вченим ефективніше визначити місцезнаходження стародавніх структур і спланувати майбутні розкопки. До робіт залучені волонтери з усього світу, які допомагають розкривати історію, шар за шаром, повертаючи загублене поселення з небуття.

Джерело: Museum Of The Bible

Засновник та Видавець
Товариство з обмеженою
відповідальністю «ГЕОАКЦЕНТ»
Гол. редактор Глушаниця Максим Володимирович
Відповідальний за випуск:
Глушаниця Максим Володимирович
Видання виходить кожен місяць
за наявності матеріалів.

Адреса редакції:
Україна, 01033, м. Київ, вул. Жиланська, буд. 59,
оф. 159 ;
тел.: +380734710037; geo.accent.tov@gmail.com
Свідоцтво про реєстрацію засобу масової
інформації КВ 25246-15186Р від 7.09.2022 р.
Газета не завжди поділяє позицію
авторів публікації.
Видання розповсюджуються безкоштовно

За достовірність інформації несуть
відповідальність автори публікації та рекламодавці.
Віддруковано ФОП Щуренко Валерія Миколаївна

Наклад 3000 прим.
Замовлення 1/2
Дата виходу в світ
01 Вересня 2025 року